

SON AU § 14 Medborgarförslag. Cykling utan ålder till Gotland

Ärendenummer: SON 2025/424

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

Socialnämnden beslutar att bifalla medborgarförslaget.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att införa Cykling utan ålder på Gotland i syfte att öka livskvalitet för äldre och samtidigt skapa möten mellan generationer samt ge volontärerna meningsfull gemenskap och friskvård.

Cykling utan ålder är ett internationellt initiativ som syftar till att ge äldre möjlighet att komma ut i naturen och uppleva frihetskänslan av att cykla med hjälp av frivilliga cykelpiloter. Initiativet startade i Danmark för 12 år sedan och finns idag i 50 länder och 52 kommuner i Sverige.

Bedömning

På Gotland finns redan idag cyklar på de flesta särskilda boenden i egen regi. Cyklarna är i varierande skick och saknar eldrift. De används främst under sommarhalvåret då väderförhållandena är mer gynnsamma. Under årets övriga månader minskar användningen, bland annat på grund av begränsade möjligheter att genomföra individuella utomhusaktiviteter.

Det finns ett intresse inom avdelningen Särskilt boende att involvera volontärer som kan cykla tillsammans med brukare. Även om frågor kring ansvar, försäkring och förvaring av fler cyklar behöver utredas vidare, skulle ett sådant initiativ kunna ge fler brukare möjlighet att komma ut oftare, samtidigt som det bidrar till social samvaro och främjar folkhälsan.

Att ansluta sig till den ideella föreningen ”Cykling utan ålder” kostar 5000kr/år för hela Gotland. I avgiften ingår grupp- och olycksfallsförsäkring både för volontären och passageraren, utbildningsmaterial, västar, dekalering och bokningssystem samt 20% rabatt vid inköp av el-cykel.

Ett pilotprojekt föreslås inledas i Hemse alternativt Visby med möjliga samverkanspartner som till exempel pensionärsföreningar, folkhögskolan, Uppsala universitet, Röda Korset.

Hälsa 65 föreslås driva arbetet med att stödja vid rekrytering och samordning av volontärer och särskilt boende ansvarar för att förvara cyklar och bedöma lämpliga brukare för aktiviteten.

Ett pilotprojekt skulle förslagsvis kunna finansieras via stimulansmedel för Nya socialtjänstlagen eller stärkt äldreomsorg. Om en permanent lösning blir aktuell skulle det kunna ingå i budgeten för Förebyggande enheten.

Förslag och fortsättning:

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden att bifalla medborgarförslaget.

Bifaller socialnämnden förslaget planerar förvaltningen för att starta ett pilotprojekt under våren 2026, med efterföljande utvärdering och beslut om eventuellt breddinförande på övriga delar av Gotland.

1. Region Gotland ansluter sig till föreningen ”Cykling utan ålder”, köper in två el-cyklar och initierar ett pilotprojekt under våren 2026.
2. Förvaltningen ger i uppdrag till *Hälsa 65* och särskilt boende att tillsammans med relevanta samverkanspartner utarbeta rutiner och samordna aktiviteten.
3. Projektet utvärderas under vintern 2026 för att ta ställning till breddinförande.

Ärendets behandling under mötet

Marlene Kaas, enhetschef förebyggande enheten på myndighetsavdelningen och Therese Funk, anhörigkonsulent, föredrar ärendet.

Ordförande yrkar att arbetsutskottet beslutar enligt förvaltningens förslag.

Ordförande finner bifall till yrkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse socialförvaltningen daterad 2025-12-08

Medborgarförslag daterat 2025-08-27